

Nr 53

Utlåtande i anledning av väckt motion om statligt stöd åt av landsting bekostad vård utomlands.

I den till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionen *II:45* av herrar *Börjesson* i Falköping och *Eriksson* i Bäckmora hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning samt förslag om statligt stöd åt av landsting beslutad vård utomlands, då dylik vård av exempelvis klimatologiska skäl är lämpligare än vård i Sverige.

Motionärerna anför bl. a. att ersättning för utgifter för sjukvård utom riket enligt lagen om allmän försäkring kan erhållas endast under förutsättning att vårdbehovet uppkommit under utlandsvistelsen. Under senare år har emellertid frågan om s. k. hälsoresor och behandling utomlands av patienter med invalidiserande sjukdomar aktualiserats. Svenska stadsförbundet och Svenska landstingsförbundet utfärdade år 1964 riktlinjer för den aktuella verksamheten. Sjukvårdshuvudmännen har rekommenderats att engagera sig i en försöksverksamhet avseende hälsoresor för främst patienter lidande av reumatiska sjukdomar och organiska nervsjukdomar. I förekommande fall har rekommendationen också gällt mentalsjukvårdspatienter. I rekommendationen begränsades verksamheten till försök med hälsoresor, och rehabiliteringsvård i sjukvårdsteknisk bemärkelse inbegreps alltså inte. Vårdbidrag borde ges för patienter vårdade vid stiftelsen Vintersols rehabiliteringsinstitution å Teneriffa.

På Teneriffa finns även ett på initiativ av en grupp handikappade uppfört hem, Casa Suecia, med plats för ett tiotal patienter. Behandlings- och terapilokalerna utnyttjas dessutom ytterligare av ett trettiotal svenskar, inackorderade utanför hemmet. Inackordering på hemmet kostar endast ungefär en tredjedel av motsvarande vårdkostnad i Sverige. Till hemmet har knutits en svensktalande spansk förtroendeläkare — knuten även till Vintersols sjukhus — samt en legitimerad sjukgymnast och en sjuksyster som husmor.

Endast ett fåtal landsting ger bidrag för vård på Casa Suecia och bristen på medel har medfört att viktiga inredningsdetaljer saknas i terapilokaler, kök, fritidslokaler etc. För att stimulera landstingen att i ökad omfattning utnyttja de möjligheter som står till buds bör staten med lämpligt grundbelopp bidra till kostnaderna för vården av svårt handikappade utomlands. Därvid bör bidrag utgå för vård på Casa Suecia.

Bihang till riksdagens protokoll 1966. 11 saml. Nr 53

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från Svenska landstingsförbundet och Svenska stadsförbundet.

Landstingsförbundet anför följande.

Frågan om ekonomiskt stöd från sjukvårdshuvudmännen till verksamheten vid Casa Suecia har icke blivit föremål för något bedömande vare sig från stadsförbundets eller landstingsförbundets sida och någon rekommendation i ärendet har följaktligen icke heller utfärdats. Under hand har emellertid företrädare för förbunden beretts tillfälle att få viss insyn i den medicinska omvårdnaden och den ekonomiska skötseln och i dessa hänseenden torde icke vara något att anmärka. Att trots detta någon rekommendation icke utfärdats till sjukvårdshuvudmännen om att täcka de med driften förenade kostnaderna i form av patientsättning sammanhänger med formerna för uttagning av patienter och bestämmande av vårdtidens längd.

Sjukvårdshuvudmännen har beretts ett avgörande inflytande för uttagandet av patienter till den andra rehabiliteringsanläggningen på Teneriffa: Vintersol. Av respektive huvudman utsedda förtroendeläkare skall sålunda ha vitsordat det medicinska behovet av rehabiliteringsåtgärder i klimatstimulerande miljö och huvudmannen träffar själv på grundval av läkarutlåtandena och egna bedömningar i övrigt det individuella avgörandet. Likaså är vårdtiden på förhand fixerad till vad som ur medicinsk synpunkt anses påkallat och skäligt. Någon motsvarande generell reglering av dessa frågor har trots gjorda underhandspåpekanden icke kommit till stånd i fråga om gästerna på Casa Suecia.

Om sålunda förhållandena icke ännu bedömts möjliggöra direkta rekommendationer med generell verkan har dock landstingen under det senaste året i fullt samförstånd med förbundet börjat slå in på en väg med bidragslämnande även för vård på Casa Suecia. Det har härvid gällt individuellt prövade fall med en maximerad tid för bidragets utgående. Tills vidare torde vara lämpligt att man väljer att ytterligare utbygga denna framkomstväg.

Vad så angår motionärernas yrkanden mera i stort, vill förbundsstyrelsen här framhålla att styrelsen tillsammans med styrelsen för stadsförbundet i skrivelse den 23 februari 1965 till Riksförsäkringsverket aktualiserat frågan om icke de bestämmelser som reglerar de sjukas ersättning från försäkringskassan för sjukgymnastisk behandling borde kunna ges en sådan tolkning att ersättning kan utgå även i det fall behandlingen sker utomlands oaktat behandlingsbehovet förelegat före avresan från Sverige. Styrelsen har sig icke bekant huruvida denna framställning föranlett några åtgärder.

I yttrandet avgivet den 11 mars 1965 över motionerna I: 19 och II: 25 till 1965 års riksdag anförde styrelsen att den i och för sig icke annat än med tillfredsställelse noterade förslag till vidgat statligt stöd till av landstingen bedriven verksamhet men att den dock icke kunde finna att ett statligt stöd till av landstingen bedriven verksamhet men att den dock icke kunde finna att ett statligt stöd just på det här avsedda området kunde vara särskilt indicerat.

Landstingsförbundet avstyrker motionen.

Stadsförbundet erinrar likaså om motionerna I: 19 och II: 25 till 1965 års riksdag med samma syftning som de här förevarande och framhåller att

förbundet i yttrande över 1965 års motioner tillstyrkt utredning om statligt stöd till vård utomlands av kroniskt sjuka men ifrågasatt om icke frågan borde tagas upp i samband med den pågående utredningen om revision av sjukförsäkringslagstiftningen.

Beträffande skiljaktigheterna i fråga om bidrag för vård å Vintersol respektive Casa Suecia anför stadsförbundet väsentligen samma synpunkter som landstingsförbundet och uttalar vidare följande.

Under hand har företrädare för de bägge huvudmannaorganisationerna beretts tillfälle att få viss insyn i den medicinska omvårdnaden och den ekonomiska skötseln vid Casa Suecia. Därest en reglering av dessa frågor liksom av formerna för uttagningen av patienter och bestämmandet av vårdtidens längd för gästerna vid hemmet genomföres, synes icke hinder böra möta för rekommendation med generell verkan i fråga om bidragsgivningen. Det möter självfallet icke något hinder för en sjukvårdshuvudman att redan nu efter eget bedömande lämna bidrag för vård å hemmet.

Stadsförbundet tillstyrker utredning men anser det böra ifrågasättas om den icke bör ske i samband med revisionen av sjukförsäkringslagstiftningen.

Utskottet

Vid 1965 års riksdag behandlades motioner med väsentligen samma yrkande som den här förevarande — dock avseende kroniskt sjuka. Andra lagutskottet (utlåtande nr 76) avstyrkte motionerna, vilka lämnades utan åtgärd av riksdagen.

Allmänna beredningsutskottet får med anledning av den i år väckta motionen erinra om det av statsmakterna fattade beslutet om skatteutjämning som bl. a. avsågs skola förenkla och rationalisera bidragsgivningen till kommunerna genom avlösning eller avskaffande av olika bidragsformer. Ett särskilt förslag om en förenklad statsbidragsgivning till hälso- och sjukvården har vidare nyligen framlagts av tillkallade sakkunniga (SOU 1966: 6). Förslaget, som syftar till att på längre sikt samtliga bidrag skall sammanföras till ett totalbidrag är efter remissbehandling under prövning inom Kungl. Maj:ts kansli. Utskottet anser sig i detta läge icke böra förorda införande av en sådan ny bidragsform som avses i motionen utan hemställer,

att motion II: 45 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 15 november 1966

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sörlin, Enarsson, Hellebladh*, Oscar Carlsson, Hedlund, Nyman, Axel Kristiansson, fru Hultell, herrar Helge Karlsson, Wååg och Sörenson;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, fru Jäderberg, herrar Hamrin i Kalmar, Dickson, Lundmark, Wikner, Larsson i Borrby, Nilsson i Bästekille*, Gustafsson i Uddevalla*, fru Ekroth, herrar Andersson i Örebro och Josefson i Arrie.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.